

personeel, op steeds meer opleidingen kunnen studenten daltoncertificaten halen.”

Zwak

De afgelopen jaren werden vooral de vrije scholen, maar ook montessori en jenaplan door de Onderwijsinspectie op de vingers getikt vanwege het grote aantal zwakke en zeer zwakke scholen. Er is hard aan gewerkt om dat te verbeteren. Het landelijk gemiddelde ligt op 7,2 procent, bij jenaplan was het 21,5 procent en is nu 11,9 procent. Montessori heeft het aandeel zwakke scholen teruggebracht tot de helft van 15,3 naar 7,5 procent. Met de vrije scholen ging het helemaal slecht, 60 procent was zwak of zeer zwak, dat is nu 15,5 procent. Bij dalton ligt het aandeel zwakke scholen iets boven het gemiddelde met 9,4 procent. Van der Ploeg denkt dat het grote aantal zwakke scholen bij de vernieuwingsbewegingen ook te verklaren is uit de meetmethode van de inspectie. “Dat geldt vooral voor de vrije scholen,

door hun onderwijsconcept zijn de resultaten moeilijk te meten. Aan de andere kant vind ik dat sommige scholen heel erg doorgeslagen zijn in het nieuwe leren en allerlei nieuwe concepten hebben overgenomen zonder dat duidelijk is of die wel werken. Ik houd de *daltonmensen* altijd voor dat de grondlegger van het daltonplan, Helen Parkhurst, zelf vooral keek naar wat werkte bij kinderen en niet het concept op de eerste plaats zette. Zelfstandigheid bij leerlingen werkt, maar loop niet te hard van stapel, blijf controleren of ze niet de draad kwijtraken en bijgestuurd moeten worden. Onderwijs is de afgelopen jaren overspoeld met nieuwe ideeën zoals het hart-brein leren, maar waar het toch vooral om moet gaan is heel rustig ambachtelijk werken en kijken wat wel en wat niet werkt. Op de site van de Dalton Vereniging illustreert Van der Ploeg deze opvatting met een column waarin hij knabbelt aan het heilige huisje waarin de autonomie van de leerling centraal staat. Volgens

hem kan autonomie heel goed samengaan: ‘leraargestuurd onderwijs’ dus met veel aanwijzingen van de docent. “De leraar moet open staan voor kritiek en hij moet het nut van het schoolwerk aannemelijk maken. Wat hij niet hoeft te doen is de leerlingen allerlei vrijheden geven, bijvoorbeeld de vrijheid de eigen tijd in te delen, zelf leermiddelen te kiezen of zelf onderwerpen te bepalen. Zulke vrijheden doen er niet toe. Volgens *self-determination*-onderzoek hebben leerlingen in het onderwijs weinig inspraak, zeggenschap en keuze nodig.” Scholen die voor hun voortbestaan kiezen voor een vernieuwingsconcept om zich op die manier te profileren, kiezen gemakkelijker voor dalton dan voor een ander vernieuwingsconcept. Ze zitten dan niet gevangen in een afgerond idee waar ze aan moeten voldoen, de openheid spreekt ze aan. ■